

JAK SE NEZTRATIT

v nástrahách řízení před soudy
a v exekucích

Obsah

Kapitola I.	4
Jak to probíhá u soudu	
Kapitola II.	5
Řízení u soudu prvního stupně	
Kapitola III.	12
Řízení u soudu odvolacího	
Kapitola IV.	20
Exekuční řízení	

Tato příručka vznikla v rámci projektu Bezplatná advokátní pomoc a osvěta pro seniory ve věci dluhů exekucí a udržitelnosti bydlení a zaměstnání podpořeného Ministerstvem práce a sociálních věcí. Navazujeme v ní na dlouholeté zkušenosti naší nevládní organizace Iuridicum Remedium, z. s. s poskytováním právní pomoci seniorům právě v oblastech spojených s dluhy a exekucemi. Opakovaně při naší práci narážíme na problémy spojené s tím, že se klient nevyznal v procesních nástrahách, které na něj číhaly v soudních či exekučních řízeních. Nejsou tak výjimkou smutné případy, kdy soudy kvůli formálním pochybením rozhodují nespravedlivě a přiznávají nároky, které jsou buď nejasné, nebo dokonce odporují zákonu. Soudní systém totiž není pouze o hledání spravedlivého rozhodnutí, ale vyžaduje od účastníků řízení i přiměřenou procesní aktivitu. Včas se vyjádřit, včas podat opravné prostředky, včas předložit důkazy. Dokázat posoudit, kdy jsem schopen ještě věc zvládnout sám, a kdy už budu muset požádat o pomoc odborníka.

My všichni se jednou můžeme stát - ať už chtěně či nechtěně - účastníky soudních či exekučních řízení. Tato příručka je určena právním laikům a naším cílem je, aby si ji přečetli i ti, kteří zatím žádný problém nemají a pokud se do něj v budoucnu nedejbože dostanou, tak aby si vzpomněli, že zde mohou být nějaké povinnosti, lhůty, nebo možnosti řešení, které jim mohou pomoci, aby spor neprohráli kvůli formalitám, ale aby se soud dostal k podstatě věci. Snažili jsme se být maximálně srozumitelní, jednotlivé případy ilustrovat na příbězích z naší poradny, doporučení shrnovat do bodů a v nich vypíchnout to nejpodstatnější.

Jan Vobořil
výkonný ředitel IuRe

Kapitola I.

Jak to probíhá u soudu

Na počátku našeho pomyslného příběhu je něčí nárok. Budoucí žalobce se domnívá (ať už oprávněně nebo neoprávněně), že mu budoucí žalovaný třeba dluží peníze. Zkoušel dotyčného obeslat, ale ten buď nereagoval, nebo zaplatit odmítl či nemohl. Žalobce se tak rozhodl obrátit na soud v rámci občanskoprávního řízení. Občanskoprávní řízení je upraveno v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Řízení u soudu se zahajuje žalobou. Z ní musí být patrné, kdo ji podává (žalobce), proti komu ji podává (žalovaný) a komu ji podává, tj. označení soudu, který má ve věci rozhodnout. Žalobce a žalovaný (společně nazývaní i jako účastníci řízení, nebo procesní strany) musí být označeni alespoň jménem, příjmením, bydlištěm a datem narození nebo rodným číslem. Dále musí žaloba obsahovat stručné vylíčení věci ohledně které se žalobce na soud obrací a tzv. žalobní petit. Žalobní petit je uvedení toho jak žalobce chce, aby soud rozhodl. Dále musí žalobce zaplatit soudní poplatek.

Soud žalobu zkontroluje, zda obsahuje všechny náležitosti. Pokud v žalobě některá formální chybí, vyzve žalobce aby žalobu doplnil a stanoví mu k tomu lhůtu. Když žalobce žalobu nedoplní, soud ji odmítne.

Žalobu, která obsahuje všechny náležitosti, soud zašle žalovanému a vyzve jej, aby se k ní v určité lhůtě vyjádřil.

Když soud obdrží stanovisko žalovaného, zašle jej na vědomí žalobci. Účastníci řízení tedy mohou již před samotným jednáním ve věci předložit soudu svá stanoviska a předkládat důkazy. Je to i žádoucí, dát soudu možnost, aby se po seznámení s vámi předloženými důkazy mohl přiklonit na vaši stranu.

Poté soud nařídí ve věci jednání. Těchto jednání může být i více, v závislosti na složitosti věci.

Předmětem jednání u soudu je objasnit stanoviska stran, dát jim příslušná poučení, označit, zajistit a převést stranami navrhované důkazy.

Když již ve věci byly provedeny všechny relevantní důkazy, je dokazování ukončeno a soud vynese rozsudek. Součástí rozsudku je obvykle i výrok o náhradě nákladů řízení. Obvykle ten, kdo prohrál musí zaplatit náklady jako je soudní poplatek nebo náklady prostrany na zastoupení advokátem.

Proti rozsudku je možné zpravidla podat odvolání. O odvolání rozhoduje soud nadřízený soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni. Odvolání má odkladný účinek, to znamená, že až do rozhodnutí odvolacího soudu není rozsudek soudu prvního stupně pravomocný a vykonatelný a nelze například nařídit exekuci. K odvolání je zpravidla také nařizováno jednání, na kterém soud odvolací stručně shrne dosavadní průběh řízení, zkonstatuje obsah odvolání, dá stranám možnost se k věci vyjádřit. V úvahu přichází i zopakování nebo doplnění dokazování. Poté soud vynese rozhodnutí.

Proti rozhodnutí soudu odvolacího je možné podat dovolání. V řízení o dovolání musí být účastník řízení zastoupen advokátem a probíhá před Nejvyšším soudem ČR.

NA CO SI DÁT POZOR:

1. Nepřebírání soudních obsílek není překážkou pro rozhodnutí věci a vydání rozsudku. Pokud si tedy nebudete poštu řádně vyzvedávat a o řízení se nedozvíte, soud bude v řízení pokračovat i bez vaší přítomnosti.
2. Soud ani žalobce nejsou povinni pátrat po vašem aktuálním místě pobytu. Pokud máte zřízenou datovou schránku, doručuje se do ní, pokud jste oznámili soudu jinou doručovací adresu, měl by doručovat na ní, pokud jste žádné kroky neučinili, doručuje se na adresu trvalého pobytu.
3. Pokud si soudní obsílku nepřevzmete, nastupuje obvykle fikce doručení, to znamená, že se má za to, jako by jste si obsílku převzali a seznámili se s jejím obsahem.

Kapitola II.

Řízení u soudu prvního stupně

JE MOŽNÉ, ABY SOUD ROZHODL BEZ TOHO, ANIŽ BYCH SE O ŘÍZENÍ DOZVĚDĚL?

JAK MOHU ZJISTIT, ZDA JE PROTI MNE VEDENO SOUDNÍ ŘÍZENÍ?

V současné době rozmachu elektronické komunikace často zapomínáme na důležitost komunikace prostřednictvím pošty. Vždyť se známými a příbuznými jsme již v kontaktu elektronickou cestou.

Avšak právě veřejné orgány včetně soudů s námi komunikují převážně prostřednictvím „klasické“ pošty, neboť fyzických osob - nepodnikatelů, kteří mají zřízenou datovou schránku je pouze malé procento. Dokonce ani věřitelé se zpravidla nespokojí výlučně s elektronickou komunikací a své výzvy zasílají také poštovní přepravou. Tento způsob komunikace je tedy i nadále velmi významný a není radno jej podceňovat. Je pak na každém z nás abychom si zajistili možnost řádného doručování a přebírání pošty, a abychom tedy byli pro veřejné orgány kontaktní.

Pokud někdo není pro soudy kontaktní, může se stát, že se vůbec nedozví o soudním řízení, které je proti němu vedeno, případně se o něm dozví až příliš pozdě, kdy jsou jeho možnosti obrany velmi omezené nebo žádné.

ZAPOMENUTÁ POŠTA

Paní Věra žila celé roky v Olomouci. Její dcera se však před lety přestěhovala do Prahy. Jelikož paní Věře před několika měsíci zemřel manžel, rozhodla se přestěhovat ke své dceři a svůj byt v Olomouci pronajmout. Paní Věra si však zapomněla zajistit přeposílání pošty ze svého bydliště v Olomouci a protože je to z Prahy do Olomouce daleko, poštu si nevyzvedávala ani osobně. Dokonce ani nájemníci ji na došlou poštu neupozornili.

Uplynul rok od přestěhování do Prahy a paní Věře doručen exekuční příkaz k vykonání rozsudku Okresního soudu v Olomouci. Rozsudek byl vydán osm měsíců po jejím stěhování a bylo jí paní Věře uloženo,

no, aby zaplatila telefonní společnosti dluh na poskytnutých službách ve výši 500,- Kč. Tato částka však byla navýšena o náklady řízení a náklady exekučního řízení a její celková suma se tak vyšplhala na několik tisíc korun.

JAK POSTUPOVAT?

1. Vždy pravidelně kontrolujte poštu v místě bydliště. Jestli je vám doručována doporučená zásilka je potřeba tuto v úložní lhůtě vyzvednout. V případě stěhování si zajistěte přeposílání pošty na aktuální adresu Vašeho pobytu.
2. Pokud bydlíte jinde, než kde máte uveden trvalý pobyt, je nutné vyzvedávat si poštu i v místě trvalého pobytu nebo si alespoň na poště zařídit její přeposílání
3. Pokud máte uzavřené smlouvy, z nichž jste zavázáni k jakémukoliv plnění, vždy, nejlépe písemně, oznamte věřiteli změnu vaší doručovací adresy.
4. To, zda proti Vám není zahájeno soudní řízení, si můžete ověřit u okresního soudu, v jehož obvodu jste měli (nebo máte) faktický či trvalý pobyt. Informace o probíhajících řízeních podává informační oddělení příslušného soudu.

JE PROTI MNĚ PODANÁ ŽALOBA. JAK MÁM SPRÁVNĚ POSTUPOVAT?

Ne každý se za svůj život stal přímo účastníkem soudního řízení. Mnoho lidí tak neví jak řešit situaci, kdy je jim doručena žaloba, jaká jsou jejich práva v soudním řízení a jaké mají možnosti obrany. Pro mnohé je navíc situace natolik komplikovaná, případně natolik emočně vypjatá, že neví co si počít a věc radši neřeší. Tím se ovšem vystavují riziku prohry ve sporu, i když by při aktivní obraně měli velkou šanci vyhrát.

SPRAVEDLIVÝ HNĚV

Pan Petr si nechal opravit u svého známého auto. Dle dohody s opravářem zaplatil pan Petr půlku peněz za opravu při vyzvednutí vozidla, a druhou půlku měl doplatit do dvou měsíců od opravy.

Po převzetí auta však pan Petr zjistil, že jeho vozidlo bylo opraveno špatně. Protože jeho známý, který opravu provedl, nechtěl uznat, že opravu zkažil, pan Petr se rozhodl zbylou část ceny opravy jednoduše nezaplatit.

Opravář, mu následně poslal několik výzev k úhradě, které však pan Petr v rozčilení bez otevření vyhodil.

Když pak byla panu Petrovi doručena žaloba a předvolání k soudu a pan Petr zjistil, že se jedná o spor o částku za opravu, opět se rozčílil a rozhodl se, že se věci zabývat nebude.

Dle jeho názoru přece soud musí vědět, že žalobce je pouhý podvodník a jistě rozhodne tak, že pan Petr mu není povinen nic platit.

O to větší bylo překvapení pana Petra, když mu byl doručen rozsudek, ve kterém mu soud uložil povinnost zaplatit opraváři nejen zbylou část za opravu vozidla, ale také úroky z prodlení a náklady řízení.

JAK POSTUPOVAT?

1. Pokud je doručována písemnost ze soudu, neodmítejte její přijetí a řádně se obeznamte s jejím obsahem.
2. Jestli Vám obsah zasláné písemnosti není dostatečně jasný, vyhledejte pomoc právníka. Můžete využít také pomoc bezplatných právních poraden.
3. Obeznamte se s žalobou, s argumenty a důkazy předkládanými protistranou. Žaloba je většinou ze strany soudu žalovanému zaslána. I v takovém případě je však vhodné požádat o umožnění nahlédnout do soudního spisu. Spis totiž obsahuje nejen žalobu, ale také listiny, které jsou k ní jako důkaz přikládány (například smlouvy, výzvy k zaplacení, potvrzení o doručení písemností apod.). Tyto listiny již soudem nejsou zasílané a obeznámit se s nimi můžete pouze u soudu. O nahlédnutí do spisu lze požádat na informačním oddělení příslušného soudu, je pro účastníky bezplatné a obvykle soud připraví spis do druhého dne.
4. Aktivně se v soudním řízení braňte. Soud není vševědoucí, a proto mu musí být z vaší strany sdělena řádně a srozumitelně všechna fakta, která svědčí ve váš prospěch. Tato fakta pak podložte důkazy (listiny, dopisy, svědecké výpovědi, znalecké posudky apod.) Nepředpokládejte, že bez jakékoliv vaší aktivity bude automaticky rozhodnuto ve váš prospěch. V souladu s právní zásadou bdělým náleží právo, si práva musí hlídat a hájit každý sám. Bránit se můžete, jakmile se o zahájení soudního řízení dozvíte. K žalobě můžete podat písemné vyjádření ještě před nařízením prvního jednání a již v této fázi můžete soudu předkládat a označovat důkazy.
5. Není od věci, pokud si nejste jistí, jak se soud k vašim důkazům staví, požádat ho o sdělení předběžného právního názoru a označení toho, co ještě potřebuje prokázat.

SOUD MI SPOLU S ŽALOBOU DORUČIL I PLATEBNÍ ROZKAZ.

CO JE TO PLATEBNÍ ROZKAZ A JAK MÁM NYNÍ V ŘÍZENÍ POSTUPOVAT?

Soud může i bez výslovné žádosti žalobce a bez slyšení žalovaného vydat tzv. platební rozkaz. Jde o řádné soudní rozhodnutí, které však má svá specifika.

Platební rozkaz může soud vydat pouze v případě, že je žalobou uplatněno právo na zaplacení peněžité částky a uplatněné právo vyplývá ze skutečností uvedených a doložených žalobcem.

Platební rozkaz, na rozdíl od ostatních písemností od soudu, musí být doručen do vlastních rukou a musíte podepsat doručenkou. Nelze zde tedy doručovat fikcí. V platebním rozkazu soud žalovanému uloží, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení platebního rozkazu zaplatil žalobci uplatněnou pohledávku, nebo aby v téže lhůtě podal tzv. odpor.

Odpor je opravným prostředkem proti platebnímu rozkazu. Odpor proti platebnímu rozkazu se podává u soudu, který platební rozkaz vydal.

V případě, že není proti řádně doručenému platebnímu rozkazu podán ze strany žalovaného odpor, má takový platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku.

Pokud žalovaný odpor včas podá, platební rozkaz se ruší v plném rozsahu a soud nařídí ve věci jednání. Stejně tak se platební rozkaz ruší také v případě, že se jej nepodařilo žalovanému doručit do vlastních rukou. Po zrušení platebního rozkazu se v dalším řízení postupuje stejně jako v řízení, ve kterém platební rozkaz vydán nebyl.

NA CO SI DÁT POZOR:

S platebním rozkazem je v drtivé většině případů doručována také tzv. kvalifikovaná výzva dle ust. § 114b občanského soudního řádu. V tomto usnesení soud vyzývá žalovaného, aby se ve lhůtě 30 dnů vyjádřil, zda nárok uznává či nikoliv, a pokud nárok neuznává, aby vylíčil rozhodující skutečnosti a označil důkazy, kterých se dovolává.

V případě, že se žalovaný v této lhůtě bez vážného důvodu nevyjádří a ani ve stanovené lhůtě soudu nesdělí, jaké vážné důvody mu v tom brání, má se za to, že nárok uplatněný žalobou zcela uznává. V takovém případě může soud vydat rozsudek pro uznání (viz níže).

Je tedy třeba pamatovat, že v drtivé většině případů nestačí jen podat odpor, ale následně je třeba se k věci i vyjádřit a uvést důkazy na podporu svých tvrzení.

PRVNÍ JEDNÁNÍ VE VĚCI

Občanské soudní řízení je poměrně složitý proces, který má svá pravidla a jejich neznalost může vést k prohře celého sporu. Velmi důležitou částí procesu je právě první jednání, které na účastníky klade poměrně velké nároky. Nejčastější chyby v postupu účastníků řízení jsou tedy na začátku soudního řízení.

K úspěchu v řízení a k pochopení toho, co soud po účastnících vyžaduje, je zároveň klíčové znát alespoň základní pojmy užívané v občanském soudním řízení a osvětlit jejich význam. Jde o pojmy jako břemeno tvrzení, důkazní břemeno nebo koncentrace řízení.

ZÁKLADNÍ POJMY V OBČANSKÉM SOUDNÍM ŘÍZENÍ

BŘEMENO TVRZENÍ je povinnost vylíčit všechny podstatné skutečnosti důležité pro posouzení a rozhodnutí věci. Jinak řečeno jde o povinnost vylíčit soudu, co se konkrétně stalo, proč máte za to, že pravda je na vaší straně, případně, pokud se nacházíte v pozici žalovaného, uvést proč máte za to, že nárok žalobce oprávněný není.

BŘEMENO DŮKAZNÍ je povinnost všechny vámi uvedené skutečnosti prokázat konkrétními důkazy. Jinak řečeno je potřeba dokázat, že to co tvrdíme, je skutečně tak, jak jsme to soudu vylíčili. Jako důkaz mohou sloužit všechny prostředky, kterými lze zjistit stav věci. Mohou to být zejména výsledky svědků, znalecké posudky, zprávy a vyjádření orgánů, fyzických a právnických osoby, notářské či exekutorské zápisy případně jiné listiny apod. Dokazovat se nemusí tzv. nesporné skutečnosti. Jde o takové skutečnosti, na kterých se obě strany shodnou. Nedokazují se také obecně známé skutečnosti a skutečnosti známé z činnosti soudu. V souladu se zásadou, že soud zná zákon, se také nedokazují právní předpisy uveřejněné a oznámené ve Sbírce zákonů České republiky.

KONCENTRACE ŘÍZENÍ je jednoduše řečeno okamžik, do kterého je potřeba vylíčit všechny podstatné skutečnosti důležité pro posouzení a rozhodnutí věci (břemeno tvrzení) a doložit tato svá tvrzení důkazy (břemeno důkazní). Po uplynutí této lhůty již nelze tvrzení doplňovat ani měnit a nelze ani navrhopvat důkazy k doložení svých tvrzení (s výjimkou některých zákonem stanovených případů). Koncentrace řízení nastává ze zákona ke konci prvního jednání ve věci. Soud ovšem může okamžik koncentrace řízení „oddálit“ a stanovit lhůtu, do které je potřeba tvrzení a důkazy doplnit (například do 10 dnů ode dne skončení prvního jednání ve věci). Zpravidla se tak stane na žádost některého z účastníků řízení. Koncentrace řízení byla zavedena proto, aby nedocházelo k průtahům v soudním řízení. Co je předmětem řízení, a co která strana tvrdí a jak svá tvrzení bude dokazovat tak musí být objasněno co nejdříve, nejlépe již v rámci prvního jednání ve věci. S ohledem na výše uvedenou povinnost ukončit řízení v rozumné lhůtě, proto nelze připustit, aby strany opakovaně měnily v průběhu řízení svá stanoviska. Stanoviska stran, tedy jejich tvrzení, musí být od počátku jasná.

Trochu jinak je to se samotnými důkazy. Účastníci řízení musí soudu před koncentrací řízení řádně označit ty důkazy, kterými budou svá tvrzení dokazovat. Důkazy tedy nemusí být před uplynutím koncentrace řízení také provedené. Například, pokud by šlo o spor o zaplacení půjčky, postačí když účastník u soudu uvede, že skutečnost, že půjčka byla vrácena, by mohla být potvrzena konkrétním svědkem a soudu zároveň sdělí jeho celé jméno, datum narození a bydliště. Tohoto svědka si pak soud předvolá na další jednání. Soud tedy samotný důkaz, tj. výslech svědka, provede až po koncentraci řízení.

Po skončení koncentrace řízení jsou důkazní návrhy již velmi omezené. V zásadě nelze navrhopvat takové důkazy, které mohly být navrženy již před koncentrací řízení. Například ve sporu o zaplacení půjčky budete od počátku tvrdit, že jste půjčku již zaplatili. K dokázání tohoto svého tvrzení můžete důkaz navrhnout ihned, nic vám v tom nebrání. Pokud takový důkaz do okamžiku kdy nastane koncentrace řízení, nenavrhnete, nemůžete jej již navrhopvat později. Po koncentraci řízení naopak můžete navrhopvat takové důkazy, kterými má být zpochybněn, případně vyvrácen důkaz navržený v rámci koncentrace řízení. Například můžete po výslechu svědka, kterého navrhla protistrana dokazovat, že tento svědek nemluví pravdu.

OBDRŽEL JSEM PŘEDVOLÁNÍ K SOUDU, ALE NEMOHU SE K JEDNÁNÍ DOSTAVIT. JAK MÁM POSTUPOVAT?

ZÁLUDNÉ PRVNÍ JEDNÁNÍ

Paní Jana si před časem od úvěrové společnosti půjčila 10.000,- Kč na nákup nové podlahy do bytu. Půjčku paní Jana řádně splatila. Za pár měsíců jí byla doručena žaloba a předvolání k soudu, ze kterých bylo zřejmé, že úvěrová společnost tvrdí, že úvěr nezaplatila a žádá po paní Janě zaplacení částky 10.000,- Kč. Paní Jana se k žalobě nevyjádřila a rozhodla se, že vše objasní při nařízeném jednání.

V den jednání jí však volal syn, že by potřeboval pohlídat dceru. Paní Jana si řekla, že synovi pomůže, vždyť když se nedostaví k jednání, soud stejně nařídí jednání na jiný termín. Za několik týdnů paní Jana skutečně obdržela další dopis od soudu, který však obsahoval už rozsudek, kterým jí byla uložena povinnost částku 10.000,- Kč uhradit.

„Nedostavení se k soudnímu jednání bez řádné omluvy, může mít vážné následky...“

NA CO SI DÁT POZOR:

Nedostavení se k soudnímu jednání bez řádné a včasné omluvy může mít mnoho následků. Nejzávažnější je prohra ve sporu. Zákon totiž zná možnost vydání tzv. rozsudku pro zmeškání. Tento rozsudek může soud vydat v případě, že se žalovaný k prvnímu jednání u soudu nedostaví bez řádné omluvy a žalobce navrhne vydání rozsudku pro zmeškání. V takovém případě soud dále věc nezkontroluje a rozhodne v souladu s žalobou.

Obrana proti rozsudku pro zmeškání je velmi omezená, neboť důvody, pro které lze odvolání podat jsou ryze procesního charakteru (například nesplnění podmínek pro vydání rozsudku pro zmeškání, nesprávné obsazení soudu prvního stupně apod.). Většina důvodů, pro které lze odvolání podat, tak není pro rozsudek pro zmeškání vůbec přípustná.

JAK POSTUPOVAT?

1. Pokud Vás soud předvolá k jednání, je potřeba se k němu dostavit.
2. V případě, že se k jednání z jakéhokoliv důvodu nemůžete dostavit, je potřeba se včas z jednání omluvit a uvést a doložit důvod, pro který nejste schopni se jednání účastnit. Například, když se nemůžete dostavit ze zdravotních důvodů, je vhodné tyto zdravotní potíže řádně označit a doložit lékařskou zprávou

CO MŮŽU OČEKÁVAT OD PRVNÍHO JEDNÁNÍ?

TAK BLÍZKO ÚSPĚCHU...

Paní Irena bydlí v malém bytě, který má v osobním vlastnictví. Soused paní Ireny prováděl nedávno rekonstrukci svého bytu a protože to byl všeměl a šetřílek, nenajal si na rekonstrukci firmu, ale provedl ji celou sám.

Při neodborně prováděné rekonstrukci však popraskaly zdi bytu paní Ireny. Paní Irena na škodu souseda upozornila, ale ten ji odbyl s tvrzením, že s tím nemá nic společného a zdi měla jistě poškozené už před rekonstrukcí.

Jelikož oprava škod byla velmi nákladná, rozhodla se paní Irena obrátit se svým nárokem na odstranění škod na soud.

Soud na základě žaloby paní Ireny nařídil ve věci jednání. Paní Irena se na jednání řádně dostavila a u soudu zopakovala, že jí v důsledku rekonstrukce sousedního bytu byly poškozené zdi v jejím bytě. Uvedla také, že má za to, že její soused jako vlastník rekonstruovaného bytu a osoba, která rekonstrukci osobně prováděla, odpovídá za tuto škodu. To však soudci nestačilo a vyzval paní Irenu k tomu, aby prokázala, že k poškození zdí došlo právě v důsledku neodborně provedené rekonstrukce vedlejšího bytu.

Dále soudce paní Irenu poučil, že pokud tuto povinnost nesplní, neunesse břemeno důkazní a se svojí žalobou neuspěje.

Soudce se také zmiňoval o koncentraci řízení, což však paní Ireně nic neříkalo. A už vůbec nevěděla, jak má prokazovat, že k poškození zdí došlo právě v důsledku rekonstrukce. Přece zdi byly do rekonstrukce v pořádku. Z pohledu paní Ireny bylo tedy jasné, že k poškození došlo právě v důsledku neodborného postupu souseda.

Protože paní Irena neměla zkušenosti se soudním řízením, informací na ni bylo mnoho a nevěděla si s věcí rady, nedokázala reagovat na žádost soudu. Soud na konci jednání vyhlásil rozsudek a žalobu paní Ireny zamítl.

JAK MĚLA PANÍ IRENA POSTUPOVAT?

Paní Irena unesla břemeno tvrzení, protože řádně vylíčila všechny pro věc podstatné skutečnosti. Zapomněla ovšem tyto skutečnosti doložit důkazy. Když soud paní Irenu poučil, že svoje tvrzení o tom, že její byt byl poškozen právě neodborně provedenou rekonstrukcí nijak nedoložila, měla paní Irena k prokázání svého tvrzení navrhnout vypracování znaleckého posudku, a to nejlépe znalcem z oboru stavebnictví. Takový posudek by nepochybně její tvrzení byl schopen potvrdit a paní Irena mohla být v řízení úspěšná.

Pokud si paní Irena nebyla jistá co konkrétně od ní soud požaduje, mohla také soud požádat o poskytnutí lhůty k tomu, aby mohla doložit svá tvrzení příslušnými důkazy. V této lhůtě pak mohla vyhledat právní pomoc a poradit se o dalším postupu ve věci schopni se jednání účastnit. Například, když se nemůžete dostavit ze zdravotních důvodů, je vhodné tyto zdravotní potíže řádně označit a doložit lékařskou zprávou

JAK POSTUPOVAT?

1. Vždy se velmi pečlivě připravte na jednání. Mějte na paměti, že veškerá tvrzení a důkazy byste měli předložit soudu nejpozději do konce prvního jednání u soudu.
2. Promyslete jaké argumenty u soudu uvést a jaké okolnosti jsou pro věc podstatné. Vyhněte se věcem nepodstatným a nesouvisejícím, zbytečně tím pozornost soudu odvádíte od toho důležitého. Zároveň promyslete, jak byste tato svá tvrzení mohli doložit.
3. Připravte si seznam důkazů a u každého uveďte co konkrétně má ten který důkaz prokázat.
4. Veškeré listinné důkazy, které máte k dispozici, vezměte sebou k jednání. Soudu zpravidla postačí předložit kopie listin.
5. Pokud budete navrhopvat výslech svědků, připravte si jejich údaje, abyste je mohli soudu sdělit. Tyto údaje musí soud znát, aby mohl Vámi navržené svědky předvolat. Zároveň si ujasněte, k jakým konkrétním skutečnostem by se měli svědci vyjádřit. Uvedení toho, k čemu se svědci mohou vyjádřit je klíčové pro to, aby soud mohl zvážít, zda je výpověď navržených svědků přínosná pro posouzení věci či nikoliv. V případě, že nebudete schopni uvést, z jakého důvodu žádáte výslech svědka, může se stát, že soud váš návrh na výslech svědka zamítne.
6. Pokud nejste schopni seřadit si argumenty a nevíte, jaké důkazy můžete pro jejich prokázání předložit, poraďte se s právníkem. Opět můžete využít pomoci bezplatných právních poraden.
7. Kdybyste se i přesto dostali do situace, kdy by soud vyžadoval doložení dalších důkazů případně doplnění tvrzení, a nebyli byste schopni na místě reagovat, vyžádejte si lhůtu pro doplnění tvrzení a důkazů a vyhledejte právní pomoc.
8. Věnujte pozornost všem poučením soudu.

„Vždy se velmi pečlivě připravte na jednání...“

Kapitola III.

Řízení u soudu odvolacího

Proti rozhodnutí soudu lze podat opravné prostředky. Tyto opravné prostředky dělíme na tzv. řádné opravné prostředky a tzv. mimořádné opravné prostředky.

Řádné opravné prostředky jsou takové, které lze podat proti ještě nepravomocným rozhodnutím soudu. Mezi ně řadíme odvolání.

Mimořádné opravné prostředky lze podat pouze proti pravomocným rozhodnutím soudu. Mezi ně řadíme žalobu na obnovu řízení, žalobu pro zmatečnost a dovolání.

Jelikož v dovolacím řízení musí být dovolatel, tedy ten co dovolání podává, zastoupen advokátem nebo notářem a žaloba na obnovu řízení i žaloba pro zmatečnost jsou okrajově využívanými opravnými prostředky, pojednává tato kapitola pouze o odvolání.

NEČEKANÁ NEMOC

Pan Ondřej se soudil se svým sousedem o zaplacení částky 50.000,- Kč. Dne 1. 10. 2019 mu bylo doručeno rozhodnutí soudu, ve kterém mu byla uložena povinnost tuto částku uhradit. Zároveň soud poučil pana Ondřeje o možnosti podat v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozsudku, odvolání.

Pana Ondřeje však rozsudek natolik rozrušil, že ještě tentýž večer musel být hospitalizovaný pro infarkt. Z nemocnice ho pustili teprve po dvou měsících. Když si pan Ondřej uvědomil, že lhůta pro podání odvolání uplynula a rozsudek se stal pravomocným, dostal strach, že proti němu bude zahájena exekuce a raději dlužnou částku uhradil.

JAK MĚL PAN ONDŘEJ POSTUPOVAT?

Vážná nemoc je nepochybně takovou okolností, která objektivně brání aktivní účasti v občansko-právním řízení.

Jedná se tedy o důvod, pro který může soud prominout zmeškání lhůty pro podání odvolání. Pan Ondřej tedy měl po propuštění z nemocnice podat soudu návrh na prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání a tuto svoji žádost doložit lékařskými zprávami a potvrzením o délce hospitalizace. K této své žádosti měl pan Ondřej připojit také své odvolání.

Pokud by soud vyhověl jeho žádosti, mělo by odvolání pana Ondřeje účinky jako včas a řádně podané odvolání.

NA CO SI DÁT POZOR:

Odvolání lze podat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku. Tato lhůta se počítá ode dne následujícího po dni doručení rozsudku. Ve výše popsáném případě pana Ondřeje byl rozsudek doručen dne 1. 10. 2019. Lhůta pro podání odvolání začala běžet dne 2. 10. 2019 a posledním dnem lhůty pro podání odvolání byl tedy den 16. 10. 2019.

Odvolání je podáno včas, pokud je poslední den lhůty podáno k poštovní přepravě. Pokud je odvolání podáváno prostřednictvím pošty je vždy vhodné vyplnit podací lístek, případně i dodejku a tyto dokumenty si uchovat.

V závěru každého rozsudku, pod textem odůvodnění rozsudku, je uvedeno poučení o možnosti podat proti rozsudku odvolání. Poučení musí obsahovat lhůtu, do které je možné odvolání podat a informaci o tom, kterému soudu se odvolání podává. Poučení bývá vyznačeno také jiným typem písma. Pokud rozsudek neobsahuje poučení o odvolání, případně toto poučení není správné nebo úplné, prodlužuje se lhůta pro podání odvolání na 3 měsíce ode dne doručení rozsudku.

Odvolání se podává u soudu, proti jehož rozhodnutí odvolání směřuje. Například, pokud rozhodnutí, proti kterému chcete podat odvolání, vydal Okresní soud v Berouně, budete odvolání podávat k tomuto soudu. O odvolání však bude rozhodovat soud nadřízený. Ve zmíněném případě odvolání podaného proti rozsudku vydaného Okresním soudem v Berouně bude o odvolání rozhodovat Krajský soud v Praze.

Pokud z vážných důvodů nestihnete podat odvolání v zákonem stanovené lhůtě, lze po odpadnutí překážky, která vám v tom bránila, podat žádost o prominutí zmeškání lhůty k odvolání. Žádost je potřeba podat bez zbytečného odkladu, tedy co nejdříve. S touto žádostí pak musíte na soud dodat také samotné odvolání. V žádosti je potřeba vylíčit skutečnosti, pro které jste nemohli odvolání podat a tyto skutečnosti doložit. Pokud soud žádosti vyhoví, bude se na takto podané odvolání pohlížet jako na včasné a nastanou účinky spojené s odvoláním.

Účinkem včas podaného odvolání je to, že se rozsudek, proti kterému odvolání směřuje nestane pravomocným. To znamená, že se strany prozatím nemusí takovým rozhodnutím řídit a chovat se podle něho. V případě pana Ondřeje by to znamenalo, že by pan Ondřej nemusel platit částku 50.000,- Kč. Tato povinnost by mu vznikla pouze poté, co rozsudek nabude právní moci.

Dalším účinkem odvolání je to, že se rozsudek, proti kterému odvolání směřuje, nestane vykonatelným. To znamená, že by na jeho základě nebylo možné vést exekuční řízení. Vykonatelným se rozsudek může stát nejdříve právní mocí rozsudku. Pokud je v rozsudku stanovena lhůta k plnění, stává se rozsudek vykonatelným teprve uplynutím této lhůty. Není-li v rozsudku stanovena lhůta k plnění, stává se rozsudek vykonatelným zároveň s nabytím právní moci. (z uvedeného pravidla existují výjimky: předběžně vykonatelné jsou rozsudky ukládající povinnost plnění výživného, povinnost plnění pracovní odměny za poslední 3 měsíce před vyhlášením rozhodnutí, předběžná opatření, a rozsudky, u nichž to soud ve výroku rozhodnutí vysloví).

„Odvolání je podáno včas, pokud je k poslednímu dni lhůty podáno k poštovní přepravě....“

KDO MŮŽE ODVOLÁNÍ PODAT?

MILUJÍCÍ DCERA

Paní Evě byla rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 uložena povinnost zaplatit 20.000,- Kč. Krátce po doručení rozhodnutí byla u ní na návštěvě dcera, která při úklidu rozsudek objevila.

Rozhodnutí se dceři nelíbilo, a tak proti němu podala bez vědomí paní Evy odvolání. Za několik týdnů bylo dceři paní Evy doručeno rozhodnutí, kterým se odvolání odmítá.

NA CO SI DÁT POZOR:

Odvolání může podat pouze účastník řízení, tedy žalobce nebo žalovaný. Může tak učinit i prostřednictvím svých zástupců. Nikdo jiný však nemá možnost odvolání podat. Pokud podá odvolání ten, kdo k tomu není oprávněný, soud se takovým odvolání nebude zabývat a rozhodne o jeho odmítnutí.

JAK MĚLA DCERA PANÍ EVY POSTUPOVAT?

Dcera si měla opatřit od paní Evy plnou moc k zastupování. V takovém případě by byla jako zplnomocněný zástupce oprávněna podat jménem své matky odvolání.

„Občanské soudní řízení vyžaduje pro podání určitou formu“

NÁLEŽITOSTI ODVOLÁNÍ

Občanské soudní řízení vyžaduje pro podání účastníků určitou formu a jsou stanovená pravidla, co vše takové podání musí obsahovat. Níže jsou tedy uvedeny náležitosti, které musí odvolání obsahovat, aby bylo řádně podané a soud se s ním zabýval.

1. Označení stran sporu

Odvolání musí obsahovat označení stran sporu, tedy žalobce a žalovaného. Tyto osoby budou označeny jménem, příjmením, bydlištěm, datem narození nebo rodným číslem. U právnických osob názvem firmy, sídlem a IČ.

2. Kdo odvolání podává

Z odvolání musí být zřejmé, kdo jej podává. Je tedy vhodné v úvodu odvolání uvést zda se jedná o odvolání žalobce nebo žalovaného. Na konec se pak připojí podpis.

3. Proti jakému rozhodnutí je odvolání podáno

Z odvolání musí být patrné, proti jakému rozhodnutí směřuje. Je tedy potřeba přesně označit rozhodnutí soudu, proti kterému odvolání podáváte. Rozhodnutí se označuje tak, že se uvede který soud jej vydal, který den bylo rozhodnutí vydáno a jaká je jeho spisová značka.

Spisovou značku rozhodnutí naleznete v pravém horním rohu rozhodnutí.

Datum vydání rozhodnutí je uveden v závěru rozhodnutí pod textem, případně bývá také uveden v úvodní větě rozhodnutí.

Příklad:

Odvolání bude směřovat proti rozhodnutí Okresního soudu v Berouně, vydaného dne 1.10.2019 pod sp. zn. 1 C 234/2019.

Rozsah napadení rozhodnutí

V odvolání je potřeba uvést, v jakém rozsahu je rozhodnutí napadáno. Rozhodnutí obsahuje tzv. výrokovou část, která se nachází v úvodní části rozsudku, obvykle je vyznačena tučně a obsahuje popis toho, jak soud rozhodl. Tato část může obsahovat jeden, ale i několik výroků. Pokud je výroků více, jsou označeny římskými číslicemi. Pokud je výrok pouze jeden, je zřejmé, že odvolání bude směřovat proti celé výrokové části rozsudku. Pokud je však výroků více, je přesně třeba označit, se kterým výrokem nesouhlasíte. Odvolání totiž může směřovat jak proti všem výrokům rozhodnutí, případně jen vůči některému z nich.

Příklad:

Rozhodnutí Okresního soudu v Berouně ze dne 1.10.2019, sp. zn. 1 C 234/2019, obsahuje ve výroku I. samotné uložení povinnosti a ve výroku II. obsahuje rozhodnutí o nákladech řízení. Výroková část rozsudku tedy zní následovně:

„I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 15.000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 5000,- Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.“

Pokud se chcete bránit pouze proti výroku o nákladech řízení (II.), je potřeba tuto skutečnost v odvolání uvést. Podáte tedy odvolání pouze co do výroku II. rozsudku Okresního soudu v Berouně vydaného dne 1. 10. 2019 pod sp. zn. 1 C 234/2019.

Odvolání musí vždy směřovat proti některému z výroků rozhodnutí. Odvolání podané pouze proti odůvodnění rozhodnutí, pokud nebudete zpochybňovat žádný z výroků, je nepřípustné a soud se jím zabývat nebude.

Odvolací důvod

V odvolání je potřeba uvést tzv. odvolací důvod, tedy to, v čem je spatřována nesprávnost rozhodnutí nebo postupu soudu. Odvolání nelze totiž podat bez udání důvodu. To, z jakého důvodu lze odvolání podat pak přesně vymezuje občanský soudní řád. Důvody pro podání odvolání jsou uvedené níže.

Tabulka I. – Odvolací důvody

Ustanovení	Odvolací důvod
§ 205 odst. 2 písm. a)	nebyly splněny podmínky řízení, rozhodoval věcně nepřislušný soud prvního stupně, rozhodnutí soudu prvního stupně vydal vyloučený soudce (přisedící) nebo soud prvního stupně byl nesprávně obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát,
§ 205 odst. 2 písm. b)	soud prvního stupně nepřihlédl k odvolatelem tvrzeným skutečnostem nebo k jím označeným důkazům, ačkoliv k tomu nebyly splněny zákonné předpoklady. Jedná se zejména o důkazy navržené v souladu se zásadou koncentrace řízení (viz kapitola II.)
§ 205 odst. 2 písm. c)	řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci,
§ 205 odst. 2 písm. d)	soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy potřebné k prokázání rozhodných skutečností,
§ 205 odst. 2 písm. e)	soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním,
§ 205 odst. 2 písm. f)	dosud zjištěný skutkový stav neobstojí, neboť tu jsou další skutečnosti nebo jiné důkazy, které nebyly dosud uplatněny a které mohou být dle ust. § 205a občanského soudního řádu odvolacím důvodem. Tyto důkazy jsou vyjmenované v tabulce II.
§ 205 odst. 2 písm. g)	rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

V odvolacím řízení rovněž platí, že je omezený okruh nových důkazů nebo tvrzení, která můžete v odvolání nebo u odvolacího soudu uplatňovat

Tabulka II. - Skutečnosti nebo důkazy, které mohou být uplatněny u odvolacího soudu:

Ustanovení	
§ 205a písm. a)	Důkazy týkající se podmínek řízení, věcné příslušnosti soudu, vyloučení soudce (přisedícího) nebo obsazení soudu
§ 205 2 písm. b)	Důkazy, kterými má být prokázáno, že v řízení došlo k vadám, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.
§ 205 2 písm. c)	Důkazy, kterými má být zpochybněna věrohodnost důkazních prostředků, na nichž spočívá rozhodnutí soudu prvního stupně.
§ 205 2 písm. d)	Důkazy, kterými má být splněna povinnost tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti nebo důkazní povinnost, a to za předpokladu, že pro nesplnění některé z uvedených povinností neměl odvolatel ve věci úspěch a že odvolatel nebyl řádně poučen podle § 118a odst. 1 až 3 občanského soudního řádu. Jedná se o poučení, že je účastník řízení povinen dostát povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní, a poučení v jakém směru má svá tvrzení a důkazy doplnit. Soud tedy upozorňuje v tomto poučení na existenci břemena tvrzení a břemena důkazního. Dále soud upozorňuje účastníky na to, v jakém směru tato tvrzení a důkazy mají doplňovat.
§ 205 2 písm. e)	Odvolatel nebyl řádně poučen podle § 119a odst. 1. Obsahem poučení je upozornění, že veškerá tvrzení a veškeré důkazy musí být uvedeny nejpozději do vyhlášení rozhodnutí. Jedná se o tvrzení a důkazy, které je možné navrhopvat i po koncentraci řízení (viz kapitola ...)
§ 205 2 písm. f)	Důkazy a skutečnosti, které nastaly (vznikly) po vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu prvního stupně. Tyto důkazy a skutečnosti logicky strany nemohly navrhopvat dříve, než nastaly (vznikly). Pokud jsou tedy tyto nově nastalé skutečnosti a důkazy schopné změnit rozhodnutí soudu, bylo by nespravedlivé jejich provedení nepřipustit.

Odvolací návrh

Z odvolání musí být zřejmé, čeho se odvolatel domáhá. Jinak řečeno je potřeba odvolacímu soudu říct, jak by měl o odvolání rozhodnout.

V rámci odvolání můžete žádat:

a) Změnu rozhodnutí

Pokud žádáte změnu rozhodnutí, musíte také uvést v jakém směru má být rozhodnutí změněno. Například, aby byla uložena povinnost změněna (snížení částky k zaplacení), nebo aby byla žaloba zcela zamítnuta.

Příklad návrhu na změnu rozsudku:

Navrhuji, aby Krajský soud v Praze jako soud odvolací změnil rozsudek Okresního soudu v Berouně sp. zn. 1 C 234/2019 ze dne 1.10.2019 tak, že se žaloba zamítá.

b) Zrušení rozsudku

V tomto případě budete muset, dle důvodu podání odvolání, také určit co má odvolací soud dále udělat. V úvahu přichází:

- vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení,
- postoupení věci věcně příslušnému okresnímu nebo krajskému soudu, případně soudu určenému k projednávání a rozhodování věci určitého

- druhu, nebo
- rozhodnutí o zastavení řízení, pokud jsou k tomu splněné zákonné podmínky.

V praxi jsou nejčastější důvody pro odvolání takové, v důsledku kterých připadá v úvahu po zrušení rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Příklad návrhu na zrušení rozsudku:

Navrhuji, aby Krajský soud v Praze jako soud odvolací zrušil rozsudek Okresního soudu v Berouně sp. zn. 1 C 234/2019 ze dne 1.10.2019 a věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

I v případě, že budete v odvolání navrhopvat změnu rozhodnutí, může odvolací soud rozhodnout o jeho zrušení a naopak. Je ovšem vždy potřeba, abyste uvedli, čeho se odvoláním domáháte.

Soudní poplatek

V případě, že podáte včasné odvolání, které bude obsahovat všechny náležitosti, budete soudem vyzváni k zaplacení soudního poplatku za odvolání. Výše tohoto poplatku bude stanovena dle druhu řízení. I zde lze požádat soud o osvobození od soudního poplatku, pokud na jeho zaplacení nemáte prostředky.

„V odvolacím řízení platí, že je omezený okruh nových důkazů nebo tvrzení, která můžete v odvolání nebo u odvolacího soudu uplatňovat“

VZOR ODVOLÁNÍ S ŽÁDOSTÍ O PROMINUTÍ LHŮTY

Ondřej Veselý
Květinová 1
140 00 Praha 4

Obvodní soud pro Prahu 4
Justiční areál Na Míčánkách
28. pluku 1533/29b
Praha 10 – Vršovice
100 83
ke sp. zn. 1 C 23/2018

V Praze dne 28.12.2018

Žalobce: CHYTRÉ ÚVĚRY, a.s., IČO: 123 45 678,
se sídlem Slepá 21, 123 00 Olomouc

Žalovaný: Ondřej Veselý, nar. 24.5.1989,
bytem Květinová 1, Praha 4

**O zaplacení 170.000,-Kč s příslušenstvím
Odvolání
Žádost o prominutí lhůty**

A Žádost o prominutí zmeškání lhůty

Dne 5.12.2018 mi byl doručen rozsudek nadepsaného soudu ze dne 20.11.2018, vydaný pod č.j. 1 C 23/2018-50. Patnáctidenní lhůta pro podání odvolání tak začala běžet dne 6. 12. 2018 a uplynula ve čtvrtek dne 20.12.2018.

Dne 6. 12. 2018 jsem byl hospitalizován z důvodu zánětu slepého střeva. Pro komplikace v léčení jsem byl propuštěn domů teprve dne 27. 12. 2018. V mezidobí tedy uplynula lhůta pro podání odvolání.

Důkaz: Lékařská zpráva ze dne 6.12. 2018
Propouštěcí zpráva ze dne 27. 12. 2018

Dle ust. § 58 občanského soudního řádu soud promine zmeškání lhůty, jestliže ji účastník zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do patnácti dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon.

Mám za to, že můj případ splňuje zákonné podmínky pro prominutí zmeškání lhůty. Žádám proto nadepsaný soud, aby vyhověl mé žádosti a prominul mi zmeškání lhůty pro podání odvolání proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20.11.2018, vydaným pod č.j. 1 C 23/2018-50. Zároveň touto cestou připojuji odvolání proti citovanému rozsudku.

B Odvolání

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20.11.2018 mi byla uložena povinnost zaplatit žalobci částku ve výši 170.000,- Kč spolu úrokem z prodlení z částky 170.000,- Kč ve výši 8,5% p. a., a to ode dne 15.3..2018, až do zaplacení. Dále mi byla uložena povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení.

Proti výše uvedenému rozhodnutí tímto podávám odvolání, z důvodu dle ust. § 205 odst. 2 písm. d) občanského soudního řádu, tedy z důvodu že soud I. stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, neboť neprovedl navržené důkazy k prokázání rozhodných skutečností.

Odvolání odůvodňuji následovně:

I.

Žalobce se svojí žalobou ze dne 20. 6. 2018 domáhal zaplacení částky ve výši 170.000,- Kč včetně příslušenství. Žalobce svůj nárok opřel o Úvěrovou smlouvu údajně uzavřenou mezi žalobcem jako věřitelem a mojí osobou jako dlužníkem dne 5. 9. 2017.

Soud I. stupně dne 29. 7. 2018 vydal ve věci platební rozkaz, který mi byl doručen dne 1. 8. 2018. Proti tomuto platebnímu rozkazu jsem podal včas a řádně odpor, v němž jsem vylíčil veškeré rozhodné skutečnosti. V odporu jsem uvedl, že se žalovanou částkou nesouhlasím, neboť jsem úvěrovou smlouvu neuzavřel. Zároveň jsem již v předmětném odporu kromě jiných důkazů navrhl také provedení znaleckého posudku z oboru písmoznalectví k prokázání, že podpis na smlouvě není mým podpisem.

Dne 20. 11. 2018 se ve věci konalo jednání. Soud I. stupně provedl k důkazu veškeré listiny, které jsem mu předložil, ovšem zcela opomněl můj návrh na vypracování znaleckého posudku z oboru písmoznalectví. S mým návrhem na doplnění dokazování se nijak nevypořádal a znalece ve věci neustanovil. Následně soud I. stupně vynesl výše zmíněný rozsudek.

Mám za to, že soud I. stupně pochybil, když se vůbec nevypořádal s mým návrhem na ustanovení znalce z oboru písmoznalectví. Uvedené pochybení je dle mého názoru o to závažnější, že se jedná o klíčový důkaz, který by byl schopen prokázat mé tvrzení o tom, že jsem úvěrovou smlouvu neuzavřel. Soud I. stupně tedy neprovedl veškeré relevantní důkazy a neúplně tak zjistil skutkový stav věci.

II.

Napadené rozhodnutí z tohoto důvodu považuji za nesprávné a **navrhuji, aby Městský soud v Praze jako soud odvolací rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 20.11.2018, vydaný pod č.j. 1 C 23/2018-50 zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.**

Ondřej Veselý

Kapitola IV.

Exekuční řízení

**V JAKÉ LHŮTĚ MŮŽE BÝT PROTI MNĚ
PODÁN NÁVRH NA ZAHÁJENÍ EXE-
KUČNÍHO ŘÍZENÍ?
JAK DLOUHO MŮŽE EXEKUČNÍ ŘÍZENÍ
PROBÍHAT?**

TRÁPENÍ PANA EDUARDA

Pan Eduard chtěl pomoci svému synovi, který po dovršení dvaceti let odešel z domova a založil rodinu. Protože jeho syn neměl řádnou práci ale děti měl už dvě, nechťeli synovi nikde poskytnout úvěr na auto.

Syn se tedy domluvil s panem Eduardem, že si úvěr vezme on, a syn bude úvěr splácet. Pan Eduard svému synovi věřil a úvěrovou smlouvu uzavřel. Syn však úvěr po několika měsících přestal splácet. Pan Eduard tedy úvěr splácel sám, a to až do dne svého úrazu. Poté již pan Eduard nebyl schopen vedle důchodu i pracovat a na splátky úvěru mu nezbývalo dost finančních prostředků.

Úvěrová společnost zažalovala pana Eduarda o zaplacení zbytku úvěru a byla úspěšná. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 1. 2. 2001 a vykonatelnosti nabylo dne 10. 2. 2001. Dne 20. 2. 2011 podala úvěrová společnost návrh na zahájení exekučního řízení. Tomuto návrhu bylo vyhověno a proti panu Eduardovi bylo zahájeno exekuční řízení.

Pan Eduard dne 1. 10. 2019 podal návrh na zastavení exekučního řízení, který odůvodnil tím, že exekuční řízení probíhá již více než 8 let a má za to, že je z toho důvodu promlčené. Návrh pana Eduarda byl soudem zamítnut.

**„Exekuční řízení je
řízení ryze formální.“**

NA CO SI DÁT POZOR:

Exekuční řízení je řízením vykonávacím. Cílem exekučního řízení je dosáhnout splnění povinnosti. Řízení se zahajuje na návrh, a to na základě tzv. exekučního titulu.

Exekučním titulem je zpravidla pravomocné a vykonatelné rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci. Může jím však být ale i pravomocný a vykonatelný rozhodčí nález, případně exekutorský nebo notářský zápis s doložkou vykonatelnosti. Exekuční řízení lze zahájit ve lhůtě 10 let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí orgánu veřejné moci plněno. V případě rozsudku ukládajícího povinnost k peněžitému plnění to bude tedy do 10 let ode dne vykonatelnosti rozsudku.

Příklad:

Rozhodnutím soudu bylo uloženo žalovanému zaplatit žalobci částku 20.000,- Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku. Právní moci nabylo rozhodnutí dne 1. 10. 2019. Plněno tedy mělo být nejpozději dne 4. 10. 2019. Návrh na výkon rozhodnutí může být podán nejpozději dne 4. 10. 2029.

Zatímco lhůta pro zahájení exekučního řízení je pevně daná, lhůta pro délku samotného exekučního řízení není stanovena. Exekuční řízení tedy může probíhat až do úplného splnění povinnosti (například do zaplacení celého dluhu včetně nákladů nalézacího řízení a nákladů řízení exekučního). Může tedy teoreticky probíhat i několik desítek let, klidně až do úmrtí dlužníka. Pokud se jedná o dluh, který je předmětem dědictví, může probíhat exekuční řízení po smrti povinného i vůči jeho dědicům pokud dědictví neodmítnou.

JAK MĚL PAN EDUARD POSTUPOVAT?

Pan Eduard správně podal návrh na zastavení exekučního řízení, ovšem důvody svého návrhu nevymezil tak, aby mohl být návrh úspěšný.

V jeho případě nabylo rozhodnutí soudu právní moci dne 1. 2. 2001 a vykonatelnosti dne 10. 2. 2001. Exekuční řízení bylo tedy možné zahájit pouze do 10. 2. 2011. To však bylo zahájeno až dne 20. 2. 2011, tedy po uplynutí promlčecí doby 10 let pro zahájení exekučního řízení. Takové rozhodnutí, u kterého již uplynula promlčecí doba pro podání exekučního návrhu pak již nelze vykonat.

Pan Eduard tedy měl navrhnout zastavení exekučního řízení z důvodu dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu. Tento návrh pan Eduard mohl podat ihned po zahájení exekučního řízení, tedy již v roce 2011.

Pan Eduard svůj návrh neměl odůvodňovat délkou exekučního řízení (která zákonem není nijak omezena), ale měl argumentovat tím, že již samotný návrh na zahájení exekučního řízení byl podán po uplynutí promlčecí lhůty.

OBDRŽEL JSEM VYROZUMĚNÍ O ZAHÁJENÍ EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ. S POHLEDÁVKOU NESOUHLASÍM. JAK MÁM DÁL POSTUPOVAT?

BOJOVNÁ PANÍ ELENA

Paní Eleně bylo doručeno vyrozumění o zahájení exekuce a zároveň jí byl doručen exekuční příkaz na přikázání pohledávky z účtu u banky (tzv. blokáce účtu) a exekuční příkaz na srážky ze mzdy a jiných příjmů.

Paní Elena si byla vědoma toho, že byla ve sporu se svojí sousedkou, která po ní požadovala u soudu zaplacení 150.000,- Kč. Sousedka tvrdila, že tuto částku paní Eleně půjčila. Sousedka byla se svojí žalobou úspěšná, ale paní Elena s touto částkou ani nadále nesouhlasila a proto ji sousedce nezaplatila.

Paní Elena podala návrh na zastavení exekuce, ve kterém uvedla, že s vymáhanou částkou nesouhlasí, protože ona sousedce před lety finančně vypomohla s rekonstrukcí domu, přičemž částka, kterou jí na rekonstrukci poskytla, byla nepochybně vyšší než sousedkou poskytnutá „půjčka“. Částka 150.000,- Kč měla být dle tvrzení paní Eleny vrácením části finančních prostředků, které paní Elena do domu sousedky investovala.

Soud návrh paní Eleny na zastavení exekuce zamítl.

NA CO SI DÁT POZOR:

Exekuční řízení je řízení ryze formální. Při nařízení exekuce zkoumá exekuční soud toliko to, zda:

1. je mu předkládán řádný exekuční titul (tj. například pravomocné a vykonatelné rozhodnutí soudu),
2. návrh na exekuci podává ten, kdo je podle tohoto exekučního titulu k tomu oprávněn, tedy ten, komu bylo exekučním titulem přiznáno právo (věřitel, oprávněný),
3. je exekuční návrh podán proti tomu, komu je z exekučního titulu povinen plnit (dlužník, povinný),
4. je exekuce zahajována pro povinnost v exekučním titulu uvedenou.

Exekuční soud tedy nezkoumá oprávněnost či neoprávněnost nároku oprávněného. To zkoumá tzv. soud nalézací, tedy ten, který exekuční titul vydal. Z tohoto důvodu, jak již bylo uvedeno v kapitole II., je důležité bránit se právě v nalézacím řízení. V exekučním řízení již totiž není dán prostor pro přezkoumávání pravomocného a vykonatelného rozhodnutí.

JAK POSTUPOVAT?

1. Ověřte si, na základě jakého exekučního titulu bylo proti vám zahájeno exekuční řízení. Zkontrolujte, zda návrh podala skutečně osoba k tomu oprávněná, a zda byl návrh podán pro povinnost, která je v exekučním titulu uvedena.
2. Pokud nemáte v ruce exekuční titul a již z jakéhokoliv důvodu pochybujete o jeho obsahu (například jste se o řízení u nalézacího soudu vůbec nedozvěděli a nejste si ani vědomi toho, že byste s osobou věřitele vstoupili do jakéhokoliv smluvního vztahu), je potřeba tento exekuční titul získat.

Vyrozumění o zahájení exekuce obsahuje základní informace k exekuci. Zejména obsahuje jméno exekutora, spisovou značku, pod kterou je věc u něj vedena, dále obsahuje označení exekučního soudu, který exekutora jmenoval včetně spisové značky věci u tohoto soudu. V neposlední řadě obsahuje vyrozumění o zahájení exekuce také označení nalézacího soudu a spisovou značku, pod kterou bylo řízení u tohoto nalézacího soudu vedeno. U tohoto nalézacího soudu si můžete objednat nahlédnutí do spisu. Nahlížení je zdarma a jako účastník na něj máte právo, včetně možnosti pořizovat si kopie ze spisu, ať už třeba ofocení příslušných listin (což je u soudů zpoplatněno), tak například vyfocení listin vlastním fotoaparátem či mobilním telefonem. V soudním spisu je uloženo jak samotné rozhodnutí, tak i veškeré listiny a důkazy, na základě kterých bylo ve věci rozhodnuto. V případě zjištění pochybení v rámci řízení u soudu nalézacího, můžete zvážit využití některého z tzv. mimořádných opravných prostředků. O tom je ale vždy dobré se poradit s právníkem.

V ČEM UDĚLALA PANÍ ELENA CHYBU?

Paní Elena měla svoje stanovisko, které předložila soudu exekučnímu předložit soudu nalézacímu a svá tvrzení řádně doložit. Pokud nebyla spokojena s rozhodnutím soudu nalézacího, měla využít některý z opravných prostředků, které lze proti rozhodnutí soudu podat. Paní Elena se tedy měla bránit rozhodnutí dříve, než došlo k nařízení exekučního řízení.

MOHU PO ZAHÁJENÍ EXEKUČNÍHO ŘÍZENÍ NAKLÁDAT SE SVÝM MAJETKEM?

SVŮJ MAJETEK NEDÁM!

Pan Jaromír se po třiceti letech manželství zamiloval do své sousedky. Opustil manželku, rozvedl se a přestěhoval k nové partnerce. Ta měla ovšem velmi nákladné požadavky. Pan Jaromír se snažil své partnerce vyhovět a platil všechny náklady na společnou domácnost, hradil jí dovolené a pořizoval dárky. To všechno i za cenu úvěrů. Až příliš pozdě si pan Jaromír uvědomil, že věc již zašla příliš daleko a své dluhy není schopen splácet.

Když bylo panu Jaromírovi doručeno vyrozumění o zahájení exekuce, řekl si, že by takto mohl přijít i o majetek, který mu ještě zbývá. Zejména mu šlo o zachování chatičky, kterou zdědil ještě po svých rodičích. Proto se pan Jaromír rozhodl, že pozemek i s chatou převede na svoji dceru. Vše proběhlo v pořádku a chata byla přepsána na dceru. Po několika dnech po přepsání chaty na dceru v katastru nemovitostí však pan Jaromír obdržel od oprávněného i od exekutora dopis, ve kterém namítli neplatnost darovací smlouvy na chatu.

„... povinný po doručení vyrozumění nesmí nakládat se svým majetkem“

NA CO SI DÁT POZOR:

Ve smyslu ust. § 44a zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád, nerozhodl-li exekutor jinak, nesmí povinný po doručení vyrozumění nakládat se svým majetkem včetně nemovitostí. Dlužník tedy po doručení vyrozumění o zahájení exekuce nesmí například svoji nemovitost prodat ani darovat. Takové právní jednání je neplatné, pokud proti němu vznese námitku neplatnosti exekutor, oprávněný nebo přihlášený věřitel.

Pokud dlužník zákaz nakládání s majetkem poruší, může mít jeho jednání, dle konkrétních okolností případu i trestněprávní následky, neboť takové nedovolené nakládání s majetkem by za jistých okolností mohlo být považováno za trestný čin poškození věřitele dle ust. § 222 trestního zákoníku.

JAK POSTUPOVAT?

1. Pokud je vám doručeno vyrozumění o zahájení exekuce, nenakládejte se svým majetkem nad rámec uspokojování běžných životních potřeb. Při porušení zákazu se můžete vystavit i nebezpečí trestního stíhání.
2. V případě, že byste chtěli dluh uhradit z výtěžku prodeje vaší nemovitosti, je potřeba se na tomto postupu domluvit s exekutorem. Konkrétní podmínky, za kterých by se prodej mohl realizovat, určuje exekutor, který exekuci vede.

JAKÝM ZPŮSOBEM MŮŽE EXEKUTOR VYMÁHAT POHLEDÁVKU? KOLIK ZPŮSOBŮ EXEKUCE MŮŽE EXEKUTOR VYUŽÍT K VYMOŽENÍ TÉ SAMÉ POHLEDÁVKY?

ZÁKEŘNÝ EXEKUTOR?

Proti panu Markovi byla zahájena exekuce. Celý rok exekuce probíhala srážkami z důchodu pana Marka. Po roce se exekutor rozhodl vymáhat dluh pana Marka prodejem movitých věcí.

Exekutor se dostavil do bytu pana Marka a pojal do soupisu všechny movité věci, které v bytě našel. Panu Markovi se postup exekutora nelíbil, a proto proti němu podal stížnost. Stížnost však byla posouzena jako nedůvodná.

NA CO SI DÁT POZOR:

Exekutor může provést exekuci pouze zákonem stanovenými způsoby. Těmito zákonnými způsoby jsou podle exekučního řádu:

1. v případě exekuce ukládající zaplacení peněžité částky:
  - a) srážky ze mzdy a jiných příjmů,
  - b) příkázání pohledávky (zejména prostředky na bankovních účtech),
  - c) prodej movitých věcí a nemovitých věcí,
  - d) postižení závodu,
  - e) správa nemovité věci,
  - f) pozastavení řidičského oprávnění (pouze při vymáhání výživného na nezletilé dítě).
2. Způsob exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky se řídí povahou uložené povinnosti. Takovou exekuci lze provést
  - a) vyklizením,
  - b) odebráním věci,
  - c) rozdělením společné věci,
  - d) provedením prací a výkonů.
3. Exekuci prodejem zástavy lze pro zajištěnou pohledávku provést prodejem zastavených movitých věcí a nemovitých věcí.

V případě, že k uspokojení pohledávky nepostačuje využití pouze jednoho ze způsobů výkonu rozhodnutí, může exekutor k vymožení pohledávky využít i více způsobů provedení exekuce. Exekutorovi tedy nic nebrání v tom, aby vymáhal peněžitou pohledávku jak příkázáním pohledávky z účtu u banky, tak zároveň i postižením mzdy či jiných příjmů a zároveň zabavením a prodejem movitých věcí.

PLATÍ PRO EXEKUTORA PŘI VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVKY NĚJAKÁ ZÁKONNÁ OMEZENÍ?

NA CO SI DÁT POZOR:

Exekutor je při provádění exekuce limitován tím, že nesmí zajistit majetek k provedení exekuce nad rámec rozsahu bezpečně postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky, jejího příslušenství včetně příslušenství, které se pravděpodobně stane splatným po dobu trvání exekuce, pravděpodobných nákladů oprávněného a pravděpodobných nákladů exekuce. Jinak řečeno, pokud je vedena exekuce pro celkovou částku například 50.000,- Kč, nesmí exekutor zabavovat majetek, jehož hodnota přesahuje tuto částku.

Z tohoto pravidla však existuje výjimka a to v případě, pokud povinný skutečně nemá žádný jiný majetek, kterým by bylo možné pohledávku oprávněného uspokojit. Například, pokud by byl příjem dlužníka natolik nízký, že by z něj nebylo možné činit žádné srážky a neměl by ani žádné jiné postžitelné peněžní prostředky, přicházelo by v úvahu například zabavení vozidla patřícího dlužníkovi. Následný prodej vozidla by mohl být realizován i v případě, že by hodnota tohoto vozidla několikanásobně převýšila vymáhanou částku.

Dále je exekutor při volbě způsobu provedení exekuce vázán ust. § 58 odst. 2 exekučního řádu, které stanoví, v jakém pořadí by měl exekutor přistupovat k jednotlivým způsobům výkonu rozhodnutí. Dle citovaného ustanovení platí, že nebrání-li to účelu exekuce, provede se exekuce ukládající zaplacení peněžité částky postupně

- a) příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a nepostačuje-li to, pak příkázáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu,
- b) příkázáním jiné peněžité pohledávky s výjimkou pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, postizením jiných majetkových práv, srážkami ze mzdy a jiných příjmů, správou nemovité věci nebo pozastavením řídičského oprávnění, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmena a),
- c) prodejem movitých věcí, prodejem nemovitých věcí, které povinný nepoužívá k bydlení sebe a své rodiny, postizením závodu nebo příkázáním pohledávky z penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) a b), a
- d) prodejem nemovitých věcí, které povinný používá k bydlení sebe a své rodiny, nepostačuje-li způsob provedení exekuce podle písmen a) až c).

Z uvedeného výčtu je zřejmé, že prodej nemovité věci, kterou povinný používá ke svému bydlení, je až na posledním místě. K tomuto kroku tedy může exekutor přistoupit teprve poté, co ani jeden z předchozích způsobů exekuce nepostačuje k uspokojení pohledávky.

Jinak řečeno, nemovitost, ve které dlužník bydlí, může být prodána i pro dluh mnohonásobně nižší, tedy i například pro dluh ve výši 50.000,- Kč. Avšak může se tak stát pouze v případě, že dlužník nemá jiný majetek či příjem, který by bylo možné exekucí postihnout a uhradit celý dluh v relativně krátkém čase.

NEPŘIMĚŘENÁ EXEKUCE

Pan Kamil je důchodce a vlastní rodinný domek, ve kterém bydlí. Proti panu Kamilovi byla zahájena exekuce pro vymožení celkové částky ve výši 50.000,- Kč, která probíhá srážkami z jeho důchodu. Na dluh je měsíčně placena částka zhruba ve výši 2.700,- Kč.

Nyní však byl panu Kamilovi doručen exekuční příkaz, kterým exekutor rozhodl, že bude exekuce provedena také prodejem nemovitosti – rodinného domku ve kterém pan Kamil bydlí.

Pan Kamil se tedy ocitl v situaci, kdy by pro dluh ve výši 50.000,- Kč mohl přijít o rodinný dům, ve kterém prožil většinu svého života.

DŮVODY PRO ZASTAVENÍ EXEKUCE

Důvody pro které lze exekuci zastavit jsou uvedeny v ust. § 268 občanského soudního řádu:

§268

- (1)** Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže:
- a) byl nařízen, ačkoli se rozhodnutí dosud nestalo vykonatelným;
  - b) rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným;
  - c) zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení;
  - d) výkon rozhodnutí postihuje věci, které jsou z něho podle § 321 a 322 vyloučeny nebo majetek, ze kterého nelze vymáhanou pohledávku uspokojit;
  - e) průběh výkonu rozhodnutí ukazuje, že výtěžek, kterého jím bude dosaženo, nepostačí ani ke krytí jeho nákladů;
  - f) bylo pravomocně rozhodnuto, že výkon rozhodnutí postihuje majetek, k němuž má někdo právo nepřipouštějící výkon rozhodnutí (§ 267);
  - g) po vydání rozhodnutí zaniklo právo jím přiznané, ledaže byl tento výkon rozhodnutí již proveden; bylo-li právo přiznáno rozsudkem pro zmeškání, bude výkon rozhodnutí zastaven i tehdy, jestliže právo zaniklo před vydáním tohoto rozsudku;
  - h) výkon rozhodnutí je nepřipustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

- (2)** Výkon rozhodnutí bude zastaven též tehdy, jestliže povinný provedl z vymáhané peněžité pohledávky oprávněného srážku stanovenou zvláštními předpisy a

JAK MÁ TEDY PAN KAMIL POSTUPOVAT?

Pan Kamil má důchod, ze kterého jsou mu prováděné srážky. Vzhledem k výši celkové dlužné částky a k výši měsíčních srážek je zřejmé, že dluh bude možné uspokojit za rok a půl, tedy za relativně krátkou dobu. V takové situaci lze exekuci prováděnou prodejem nemovitosti, navíc nemovitosti ve které pan Kamil bydlí, považovat za nepřiměřenou.

Pan Kamil by tedy měl podat návrh na částečné zastavení exekuce, a to podle ust. § 268 odst. 4 občanského soudního řádu, tedy z důvodu, že výkon rozhodnutí (exekuce) byl nařízen v rozsahu širším, než jaký stačí k uspokojení oprávněného. Tímto svým návrhem se bude pan Kamil domáhat zrušení exekučního příkazu, kterým bylo rozhodnuto o provedení exekuce prodejem nemovitosti.

odvedl tuto srážku příslušnému orgánu, a to v rozsahu, v jakém byl povinen tuto srážku provést.

- (3)** Výkon rozhodnutí prodejem zástavy bude zastaven také tehdy, jestliže zaniklo zástavní právo.

- (4)** Týká-li se nařízeného výkonu rozhodnutí některý z důvodů zastavení jen zčásti nebo byl-li výkon rozhodnutí nařízen v rozsahu širším, než jaký stačí k uspokojení oprávněného, bude výkon rozhodnutí zastaven částečně.

Návrh na zastavení exekuce je potřeba podat u exekutora, který exekuci vede, a to ve lhůtě do 15 dnů ode dne, kdy se povinný dozvěděl o důvodu zastavení exekuce. Existuje nicméně poměrně bohatá judikatura, která tento časový limit prolamuje, takže lze jen doporučit, podat návrh i později, pokud jste už patnáctidenní lhůtu nestihli.

Exekutor do 15 dnů od doručení návrhu vyzve další účastníky exekuce, aby se vyjádřili, zda s návrhem souhlasí, a aby se v případě, kdy nesouhlasí s tvrzeními obsaženými v návrhu na zastavení, vyjádřili k návrhu a předložili listiny k prokázání svých tvrzení. Jestliže všichni účastníci se zastavením exekuce souhlasí, exekutor vyhoví návrhu na zastavení exekuce do 30 dnů od marného uplynutí lhůty k vyjádření nebo od doručení souhlasného vyjádření, nastalo-li dříve. Nevyhoví-li exekutor návrhu na zastavení exekuce, postoupí jej společně s exekučním spisem v uvedené lhůtě k rozhodnutí exekučnímu soudu. Exekuční soud pak o návrhu na zastavení exekuce rozhodne.

JEDNOTLIVÉ ZPŮSOBY PROVEDENÍ EXEKUCE

Tato část příručky upozorňuje na nejčastější problémy v exekučním řízení a poukazuje na správný postup v těchto situacích. Není zde věnován prostor všem způsobům výkonu rozhodnutí, neboť tyto by vydali na samostatnou publikaci. Jsou zde popsány pouze ty způsoby výkonu rozhodnutí, se kterými se dlužníci nejčastěji setkávají.

Exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů a exekuce postižením pohledávky

NEOPRÁVNĚNÁ BLOKACE ÚČTU

Paní Lucii bylo doručeno vyznění o zahájení exekuce a exekuční příkaz k postižení mzdy a jiných příjmů, v jejím případě starobního důchodu.

Po dalším měsíci byl paní Lucii doručen v té samé exekuci další exekuční příkaz, a to příkázáním pohledávky z účtu u banky (tzv. blokace účtu).

Paní Lucie se tak dostala do situace, kdy jí byl exekučně postižen důchod ale zároveň jí byl zablokován účet, na který jí přicházela zbylá, nezabavená částka důchodu. Paní Lucii tak byl zabaven celý její příjem.

Paní Lucie se proti uvedenému postupu exekutora nebránila. Její dluh nebyl příliš vysoký a exekuce byla ukončena v průběhu několika měsíců. Po tuto dobu jí finančně vypomáhala dcera.

JAK MĚLA PANÍ LUCIE POSTUPOVAT?

Paní Lucie měla podat návrh na částečné zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 4 občanského soudního řádu, a to proti exekučnímu příkazu, kterým bylo rozhodnuto o příkázání pohledávky z účtu u banky.

Jako preventivní opatření lze rovněž doporučit provést změnu výplaty důchodu a nechat si důchod vyplácet v hotovosti na poště.

NA CO SI DÁT POZOR:

V souvislosti s exekucí postižením mzdy a jiných příjmů vyvstávají problémy zejména při souběhu tohoto způsobu exekuce s exekucí prováděnou příkázáním pohledávky z účtu u banky (tzv. blokace účtu), tak jak se to stalo i ve výše popisovaném případě. Souběh těchto dvou způsobů vymožení pohledávky totiž není vždy možný. Dle judikatury Ústavního soudu České republiky (viz například náleznost sp. zn. IV. ÚS 121/16), nelze exekucí postihnout jak příjem dlužníka, tak i pohledávku z účtu u banky, pokud na tento účet přichází pouze zbylá část příjmu, který již byl v rámci exekuce ponížen o zabavitelné částky. V takovém případě by totiž dlužníkovi byl zabaven celý příjem.

Pokud tedy exekutor postihne jak příjem, tak i bankovní účet povinného na který přichází výlučně zbylá část příjmu povinného, je to důvod pro částečné zastavení exekuce.

NA CO SI DÁT POZOR V PŘÍPADĚ EXEKUCE PŘÍKÁZÁNÍM POGLEDÁVKY Z ÚČTU U BANKY?

V případě, že je povinnému postižen exekucí bankovní účet, je jakékoliv nakládání s tímto účtem, resp. s prostředky na tomto účtu, povinnému znemožněno. Lze však požádat o vyplacení peněžních prostředků do výše dvojnásobku životního minima (pro rok 2019 činí životní minimum jednotlivce částku ve výši 3.410,- Kč). Tyto prostředky lze vybrat pouze jednou. Pokud má povinný více účtů, může být tento postup uplatněn pouze u jednoho z nich.

Mnoho dlužníků se snaží ochránit své peněžní prostředky před exekucí tím, že si tyto nechávají převést na účet jiné osoby, zpravidla příbuzného nebo kamarádů či známých. V takovém případě exekutor skutečně nemůže postihnout přímo účet takové osoby, nicméně může exekučně postihnout pohledávku, kterou má povinný vůči osobě, na jejíž účet jsou jeho peněžní prostředky převedené. Tedy tato osoba bude povinna peněžní prostředky dlužníka exekutorovi vyplatit. Tento postup exekutora nicméně v praxi není příliš častý.

EXEKUCE PRODEJEM MOVITÝCH A NEMOVITÝCH VĚCÍ

ZADLUŽENÝ SYN

Paní Zuzana vlastní v Praze byt, ve kterém bydlí se svým třicetiletým synem. Oba mají v tomto bytě nahlášený trvalý pobyt.

Bohužel syn paní Zuzany podlehl alkoholu a hraní automatů, a místo toho, aby si vydělával na živobytí prací, půjčuje si peníze u různých úvěrových společností. Tyto úvěry ale není schopen splácet a jsou proti němu vedené exekuce.

Paní Zuzana se bojí, že kvůli dluhům svého syna přijde o svůj byt a také, že jí exekutor zabaví celé vybavení bytu. Proto se paní Zuzana rozhodla, že svému synovi zruší trvalý pobyt.

JAK POSTUPOVAT V SITUACI, KDY EXEKUTOR POJME DO SOUPISU I VĚCI, KTERÉ NEPATŘÍ POVINNÉMU?

Vlastník věci, která byla vzata do soupisu, může do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o soupisu věci, požádat o vyškrtnutí této věci ze soupisu. Návrh je potřeba předložit exekutorovi. O návrhu je exekutor povinen rozhodnout do 15 dnů ode dne doručení tohoto návrhu.

V případě, že exekutor návrhu nevyhoví, může vlastník věci podat do 30 dnů ode dne doručení rozhodnutí exekutora, kterým návrhu byť jen z části nevyhověl, žalobu na vyloučení věci podle ust. § 267 občanského soudního řádu. Od podání návrhu na vyškrtnutí věci pojaté do soupisu do právní moci rozhodnutí soudu, nelze sepsané movité věci prodat.

Oba návrhy, tedy jak návrh podaný exekutorovi, tak i žaloba na vyloučení věci musí být doložené listinami nebo jinými důkazy, které prokazují, že vlastníkem věci je navrhovatel a nikoliv dlužník.

NA CO SI DÁT POZOR:

Exekutor může exekucí postihnout pouze ty věci, které patří dlužníkovi. Žádné jiné věci zabavit nemůže, byť často bývá problém s prokazováním, komu jaká věc patří (viz níže)

V případě nemovitostí tedy rozhoduje kdo je vlastníkem nemovitosti. Nemovitosti jsou evidované v katastru nemovitostí, tedy pro exekutora není problém zjistit, zda dlužník vlastní nějakou nemovitost či nikoliv. Pokud má dlužník ve svém vlastnictví nějakou nemovitost, může exekutor tuto nemovitost v rámci exekuce postihnout a prodat. Jestliže je dlužník spoluvlastníkem nemovitosti, může exekutor postihnout pouze spoluvlastnický podíl dlužníka na nemovitosti. Na tom pak nic nemění skutečnost, zda má dlužník v nemovitosti trvalý pobyt či nikoliv. Trvalý pobyt je pouze evidenčního charakteru a nezakládá žádný právní vztah dlužníka k nemovitosti. Trvalý pobyt tedy nezakládá ani vlastnické právo dlužníka k nemovitosti.

V případě movitých věcí je situace složitější, neboť movité věci zpravidla nejsou evidované v žádném rejstříku (kromě například vozidel). V případě exekuce na movité věci tedy exekutor vychází z toho, že věci uložené ve faktickém bydlišti dlužníka patří dlužníkovi. Exekutor se tedy ani v tomto případě neřídí údajem o trvalém pobytu dlužníka, ale tím, kde dlužník skutečně bydlí a kde má uložené svoje věci.

Vzhledem k tomu, že je těžké odlišit, které věci nacházející se v bydlišti dlužníka skutečně dlužníkovi patří a které nikoliv, může se stát, že exekutor pojme do soupisu věcí, které lze exekucí postihnout i věci ve vlastnictví třetích osob, tedy věci, které dlužníkovi nepatří.

Zrušení údaje o trvalém pobytu je obecně krokem, který může snížit pravděpodobnost návštěvy exekutora už proto, že tato adresa zmizí z různých evidencí, k nimž má exekutor přístup. Rozhodně to ale neznamená, že by exekutor nemohl navštívit reálné bydliště dlužníka a v něm jeho věci zabavovat.

KTERÉ VĚCI NELZE V EXEKUČNÍM ŘÍZENÍ POSTIHNOUT?

Výkonem rozhodnutí nemohou být postiženy věci, jejichž prodej je podle zvláštních předpisů zakázán, nebo které podle zvláštních předpisů výkonu rozhodnutí nepodléhají.

Z věcí, které jsou ve vlastnictví povinného nebo ve společném jmění povinného a jeho manžela, se nemůže týkat výkon rozhodnutí těch, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s dobrými mravy a jejichž počet a hodnota odpovídá obvyklým majetkovým poměrům.

Z výkonu rozhodnutí jsou vyloučeny zejména tyto věci ve vlastnictví povinného nebo ve společném jmění povinného a jeho manžela:

1. běžné oděvní součásti, včetně prádla a obuvi,
2. obvyklé vybavení domácnosti, zejména lůžko, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské náradí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, přikrývka a ložní prádlo, pokud hodnota takové věci zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti,
3. studijní a náboženská literatura, školní potřeby a dětské hračky,
4. snubní prsten, písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného nebo členů jeho rodiny a nosiče dat těchto záznamů, pokud nelze takové záznamy přenést na jiný nosič dat, a jiné předměty podobné povahy,
5. zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný nebo člen jeho domácnosti potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,
6. hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce,
7. zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník.

Vzhledem k tomu, že exekutor může zabavovat pouze věci povinného, tak se samozřejmě toto vztahuje i na výše uvedené věci, pokud jsou v majetku někoho jiného.

Je-li povinný podnikatelem, nemůže se výkon rozhodnutí týkat těch věcí z jeho vlastnictví, které nezbytně nutně potřebuje k výkonu své podnikatelské činnosti; to neplatí, vázne-li na těchto věcech zástavní právo a jde-li o vymožení pohledávky oprávněného, která je tímto zástavním právem zajištěna.

Jak se neztratit v nástrahách řízení před soudy a v exekucích

Vydalo Iuridicum Remedium, z.s.

Iuridicum Remedium, z.s.

Sídlo Přístavní 1236/35, 170 00 Praha 7

Kancelář U Výstaviště 3, 170 00 Praha 7

Tel. +420 776 703 170

e-mail: iure@iure.org

www.iure.org, www.slidilove.cz, www.bigbrotherawards.cz

Facebook: Ceny Velkého bratra ČR

Twitter: [@iure_cz](https://twitter.com/iure_cz)

Autorem je Iuridicum Remedium, z.s.

Pro IuRe zpracovali:

Mgr. Erika Turzová-Baloghová, Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.

Ilustrační fotografie k volnému užití ze serveru <https://unsplash.com/license>.

Příručka byla vydána v rámci realizace projektu **Bezplatná advokátní pomoc a osvěta pro seniory ve věci dluhů exekucí a udržitelnosti bydlení a zaměstnání**. Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva práce a sociálních věcí.

Příručka **Jak se neztratit v nástrahách řízení před soudy a v exekucích** je vydána pod licencí Creative Commons – Uvedte původ CC BY 4.0 – (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.cs>). Autorem je Iuridicum Remedium, z.s.